

CLIMATE DESIGNERS

Aan: Ministerie van Binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties,
Nederlandse politiek
Ministerie van Economische zaken

BETREFT: internetconsultatie “wijziging Bouwbesluit 2012 BENG 2020”,
Consultatieversie 3101201

's-Hertogenbosch, 1 maart 2019

Geachte beleidsmakers,

Een aantal jaren is bekend dat de regelgeving met betrekking tot de energiezuinigheid nieuwbouw en bestaande bouw gaat veranderen. Deze nieuwe eisen genaamd BENG (Bijna Energie Neutrale Gebouwen) hebben een marktintroductie gehad medio 2015. Vanaf dat moment is er een doelstelling neergezet waar we met z'n allen heen gaan de komende jaren. De isolerende gebouwschil wordt belangrijker, de installaties moeten zuiniger, en de opwekking duurzame energie moet efficiënter. Hierin zijn er verwachtingen uitgesproken en gewekt door de Nederlandse overheid. In het verlengde zijn er vanuit de overheid en NEN projectgroepen opgericht met als doel om een methode te ontwikkelen die we met z'n allen kunnen gebruiken met als basis de Europese EPBD. Wij hebben mogen meewerken aan deze vormgeving en kijkende naar welke prestatie er neer is gezet vanuit deze projectgroepen en personen is dit bewonderingswaardig.

Bij het ontwikkelen van deze normen is men uit gegaan van een wetenschappelijk onderbouwd stuk de NTA 8800 en een beleidsmatig stuk hoofzakelijk bestaande uit de BENG-eisen en de PEF. Bij het onderbouwen van de voorlopige BENG-eisen is men uit gegaan van de kosten optimalisatie studie en van de PEF is men uit gegaan van het NEV-rapport 2017.

Naar aanleiding van de voorlopige beleidsbeslissingen willen wij vanuit JAGA een aantal zorgen uiten. Deze zorgen zijn volledig onderbouwd en de meeste al gedeeld met de beleidsmakers van het Ministerie van Binnenlandse zaken en RVO. Helaas zijn deze terechte zorgen niet gehonoreerd tijdens dit eerste proces. De reden van afwijzing hiervoor zijn helaas bijna allemaal gebaseerd op een politieke afweging. Helaas komt bij zo'n beslissing de kortetermijnvisie in plaats van de langere termijnvisie naar boven.

Jaga Nederland

CLIMATE DESIGNERS

PEF: Deze waarde staat voor primaire energie factor. Om het gemakkelijk te omschrijven geeft dit getal aan met welk rendement komt de stroom uit het stopcontact. De PEF maakt of breekt een complete duurzaamheidsvisie die we met z'n allen willen hebben in Nederland. Sterker nog we moeten Nederland duurzamer maken tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten. Het belangrijkste wat we met z'n allen moeten realiseren is een verlaging van de CO2-uitstoot. Dus we moeten minder productie hebben van energie dat als grondstof gas, kolen en of olie heeft. De overheid heeft zelfs meerdere rechtszaken verloren omdat men vindt dat ze te weinig doen aan de CO2-reductie. Op dit moment heeft Nederland ook maar 6,6% duurzaam in plaats van de doelstelling van 14%. Plaats 27 binnen de Europese landen qua prestatie.

Op dit moment wil men het PEF getal naar beneden brengen naar een waarde van 1,45 in plaats van de 2,56 waar hij nu op staan. De onderbouwing hiervan is te vinden in het document NEV 2017. Hierin staan toekomstvisies waar men denkt dat Nederland naar toe zal gaan medio... Deze aanpassing van de PEF naar de nieuwe voorgestelde waarde leidt ertoe dat we in één nachtje slapen straks geen problemen meer hebben met onze CO2-uitstoot. Onze elektriciteitsvoorziening gaat van 39% naar 69% zonder maar 1 kolencentrale te sluiten en zonder onze doelstellingen voor 2020 maar gehaald te hebben. Waar gaan we problemen ondervinden als we dit zo doorvoeren:

- Nederland komt in de problemen met Ecodesign en de EED. Deze Europese wet hanteert een heel andere PEF. Europees gaat deze een waarde krijgen van 2,0.
- Elektriciteitsnet wordt overbelast. Bij een PEF zal weerstandsverwarming veel meer toegepast gaan worden. Deze in combinatie met elektrische doorstroom toestellen (vindt bijna altijd plaats in de praktijk) resulteert in een groot verbruik van elektriciteit. Het extra gebruik wat dat teweeg brengt zorgt ervoor dat Nederland extra moet investeren in onze Electra infrastructuur. Dit moet zowel op wijkniveau als op landelijk niveau plaats gaan vinden. Deze extra investeringen in het netwerk blijven niet onder de € 3.000.000.000 excl. extra onderhoudswerken. (rapport Ecofys).
- Geloofwaardigheid. Welke hoge hoed gebruikt men hiervoor?
- Gevaar voor sjoemelsoftware. De nieuwe Energie Prestatie software geeft getallen weer die niet juist zijn waardoor een veel gunstiger beeld zal ontstaan dan daadwerkelijk het geval zal zijn. Cijfermatig (boekhoudkundig) produceren wij veel minder CO2 dan daadwerkelijk het geval is.

Binnen de ontwikkeling van de NTA 8800 is veelvuldig de zorg uitgesproken over de juistheid van de NEV 2017, maar ook over bovenstaand fenomeen.

JAGA pleit voor een reële waarde van de PEF, maar tenminste een PEF op Europees niveau.

BENG-eisen: Deze beleidsmatige eisen zijn nu nog voorlopig vastgesteld. Het is aan de politiek om hier iets van te vinden. Toch pleiten we voor een aanpassing van deze voorlopige BENG eisen.

Jaga Nederland

BENG 1: Hierin is op dit moment te weinig ambitie te vinden. Reden: angst voor een stagnatie van de bouwproductie. Dit hoeft niet! Wij pleiten voor een goede balans tussen bouwkosten en energiebesparende maatregelen. Uitgaande van een reële kosten vergelijk en doelstelling die we eerder al hebben uitgesproken moet de: BENG 1 eis woningbouw worden verlaagd tot een eis van 45-50 kWh/m² met een kleine aanpassing van de vorm factor.

De beslissing om ventilatie uit de BENG 1 te halen daar staan we achter. Het garandeert een model zonder discriminatie van systemen. De manier verdient alleen geen schoonheidsprijs. Een zuivere schilindicator volgens Belgisch model had beter geweest. (Rapport Mobius)

BENG 2: Deze voorlopige eis is wel ambitieus, handhaven.

BENG 3: Toevoegen van (groene) waterstof als duurzame energie.

Oververhitting van nieuwe gebouwen: Er zal veel risico gaan ontstaan bij zeer goed geïsoleerde gebouwen met grote glazen gevels, weinig overstek en zonder zonwering.

Binnen de nieuwe eisen wordt veel te weinig ingegaan op het risico van oververhitting. Deze ontstaan door:

- Zoninstraling
- Opwarming door niet juist ontworpen installaties
- Trage verwarmingssystemen zonder juiste regelingen
- Geen zonwering
- Geen voldoende overstek
- Te veel glasoppervlakte op de verkeerde zijde van een gebouw
- Verkeerde uitgangspunten bij de gemaakte kostenoptimalisatie studie

Wij pleiten voor reële strenge waarden om oververhitting tegen te gaan van nieuwe en of goed geïsoleerde gebouwen. Hierbij moet niet alleen gekeken worden naar technische aspecten, maar ook naar de bevolkingsgroepen die erin kan gaan wonen en of werken. Ouderen en kinderen zijn veel zwakker en veel gevoeliger voor oververhitting

Aanpassing bouwbesluit: De nieuwe betere isolatie eisen gaan niet samen met een slechte kierafdichting. Het bouwbesluit heeft een minimale eis voor kierafdichting staan die totaal niet strookt met een betere goed geïsoleerde gebouwschil

JAGA pleit om deze aan te passen naar een betere en reële waarde die voldoende is om de betere gebouwschil te laten renderen.

Kosten optimalisatie studie: Voer deze uit met reële waarden en uitgangspunten die door eenieder worden ondersteund. Nu wordt uitgegaan van invullingen die niet stroken met de praktijk. Wij pleiten voor een nieuwe kosten optimalisatie studie die uitgaat van een daadwerkelijke en reële PEF,

CLIMATE DESIGNERS

gebouwen uitgevoerd met eigenschappen die ook normaal worden toegepast. In de huidige studie gaan we zelfs uit van gebouwen standaard uitgevoerd met zonwering, terwijl dit in de praktijk maar bij 1,5% van de gebouwen gebeurt (zie programma bouwrend door een ieder in te zien). De uitkomst van de in 2018 gemaakte kostenoptimalisatie studie geven een verkeerd en zeer vertekend beeld van de realiteit. De berekeningen die men laat maken om deze studie te ondersteunen tezamen met de voorgestelde BENG-eisen zijn uiterst conservatief. Dit om maar te laten zien dat de voorgestelde eisen moeilijk haalbaar zijn, terwijl verlaagde eisen (ambitieuzer) zonder problemen en kosten te behalen zijn.

Jaarlijks rendement zonnepanelen: Nu gaat men uit van een jaarlijks rendement op zonne-energie. Dit terwijl men in de winter maar 2,5% van het jaarrendement kan behalen uit zonne-energie. Zomers bereikt men gemakkelijk 12,5%. Gebruik zonnepanelen om extra elektriciteit te compenseren in de winter, zoals bij weerstandsverwarming en of infrarood verwarming dan wordt het elektriciteitsnet onevenredig belast. Immers de energie uit de zon is in de winter veel lager dan in de zomer, en verwarming heb je nodig in de winter en niet in de zomer. JAGA pleit voor een maandelijks rendement in de berekeningen en niet om een jaarlijks rendement.

Samenvatting:

Alle bovenstaande factoren waarvan JAGA vraagt om aanpassing zijn puur beleidsmatige factoren die politiek bepaald gaan worden. Vanuit JAGA wensen we deze politieke beslissers veel wijsheid toe in hun beslissingen op dit dossier. Wij hopen dat deze pleitbezorgingen de beslissers op het juiste en eerlijke spoor zullen brengen. Geen van de bovenstaande onderwerpen zijn niet te realiseren. Alle bepleitingen in dit schrijven zijn positief voor de werkgelegenheid, innovatie kracht van Nederland, maatschappelijke investeringen en bouwproductie. De korte termijn investeringen zijn nihil, het rendement is groot en extra grote investeringskosten voor de infrastructuur van ons elektriciteitsnetwerk en bouw worden zoveel mogelijk vermeden. Tevens blijft de rekening voor de maatschappij structureel laag. Kortom een energietransitie tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.

Met vriendelijke groet,

Jan Verdonck
Specialist New Business

I AM CLIMATE DESIGNER
WHAT ABOUT YOU!?.

Jaga Nederland

Jaga Nederland

Konvektco Nederland B.V. • De Meerheuvel 6 • 5221 EA 's-Hertogenbosch • +31 (0)73 631 23 60 • info@jaga.nl • www.jaga.nl • www.jagapro.nl
K.v.K. 's-Hertogenbosch 106.40.109 • B.T.W. nr. NL 0047.26.467B01 • IBAN NL58 INGB 0687 3151 74 • BIC INGBNL2A

Jaga Nederland

Konvektco Nederland B.V. • De Meerheuvel 6 • 5221 EA 's-Hertogenbosch • +31 (0)73 631 23 60 • info@jaga.nl • www.jaga.nl • www.jagapro.nl
K.v.K. 's-Hertogenbosch 106.40.109 • B.T.W. nr. NL 0047.26.467B01 • IBAN NL58 INGB 0687 3151 74 • BIC INGBNL2A